

מאמר ב' • תקון המדות

Mussar · Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

This page teaches us a profound secret about avodas Hashem: when we feel overwhelmed by many character flaws, we don't need to tackle them all at once. Instead, we should focus on perfecting just one mitzvah or middah, completing all its parts, because true perfection in one area will naturally lead to the rectification of all others. This is because all middos are interconnected, and a genuine commitment to one will pull the rest along.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

ונמצא שהאדם שמרגיש בעצמו שיש לו הרבה חסרונות והוא משחית בכל המדות כלם עד שאינו יודע
ממה להתחיל,

And it turns out that a person who feels within himself that he has many shortcomings and is corrupt in all character traits, to the point that he does not know where to begin,

אם יבין אשר כל חסרונותיו משתלשלים אחת אל חבירתה,

If he will understand that all his deficiencies are linked, one to its fellow,

בדרך סבה ומסובב יבין גם כן אשר אין צריך להתחיל מכלם אלא יעמוד עצמו על פרט אחד,

Through the path of cause and effect, he will also understand that there is no need to begin with everything, but rather he should focus himself on one detail,

כיון שכל אחד גורר את חבירו ויחברא חברא אית ליה,

Since each one drags his fellow, and 'one friend brings another friend,' (Bava Metzia 82a)

אין צריך באמת לכלם אלא לאחת מהם,

One does not truly need all of them, but rather only one of them,

ושם ילמד לתקן היטב בכל הצדדים,

And there he will learn to rectify well in all aspects,

ואז יהיה לו דרך לכלם,

And then he will have a path for all of them,

ויתבע אותו ממילא שיתקן את כלם,

and it will demand of him automatically that he rectify them all,

כִּי יַעַן אֲשֶׁר הֵמָּה תְּלוּיִם זֶה בְּזֶה,

For inasmuch as they are dependent one upon the other,

וְכִמּוֹ בְּקִלְקוּלָם נִסְתַּבֵּב הַכֹּל מִצַּד נְטִיָּה אַחַת,

And just as in their downfall, everything came about from one inclination,

כֵּן הַדְּבָר בְּצַד הַתְּקוּן, כִּי לוֹיֵא שֶׁפָּעַל בְּרוּחוֹ לְהַתְּרוֹמֵם עַל כֹּחוֹת הַחֲמָר בְּכָלֵל לֹא הָיָה יָכוֹל גַּם לְתַקֵּן חֵלֶק אֶחָד,

So it is regarding the aspect of rectification, for if he would not have acted with his spirit to elevate himself over the forces of the physical in general, he would not have been able to rectify even one part.

כִּי הָיָה מֵגִיעַ לוֹ כְּבִדּוֹת מִצַּד מִדָּה אַחֶרֶת,

for a heaviness would come to him from the side of another middah,

וְכִינּוֹ שֶׁתִּקַּן פָּרֵט אֶחָד מִסִּתְּמָא פָּעַל בְּרוּחוֹ וּבְהִסְכָּמְתוֹ עַל כָּלָם,

And since he rectified one detail, it is certainly understood that he acted with his spirit and with his agreement upon all of them,

אֲלֵא שָׂבָא לְהַתְּחִיל מִפָּרֵט אֶחָד,

Rather, he came to begin from one detail,

וּמוֹכֵן מִמֵּילָא אֲשֶׁר הַפָּרֵט הַזֶּה יִגְרֹר אֶת כָּלָם,

And it is understood automatically that this one detail will drag along all of them,

וְכִמּוֹ שֶׁהָיָה גּוֹרֵר בְּקִלְקוּלוֹ כֵּן יִגְרֹר בְּתִקּוּנוֹ,

And just as he dragged others down with his corruption, so too will he drag them up with his rectification.

וְכִמּוֹ בַּתְּחִלָּה אֲשֶׁר חָשַׁב שֶׁלְּהַמְשִׁיךְ אַחֵר רְצוֹנוֹ הוּא טוֹב,

And just as at first he thought that to follow after his will is good,

וְהָלַךְ אַחֵר רְצוֹנוֹ בְּכָל פָּרֵט מִפְּרָטֵיו, גָּרַר פָּרֵט אֶחָד אֶת חֲבִירוֹ לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר רְצוֹנוֹ בְּכָלָם, אַחֵר שֶׁהוּא טוֹב.

And he went after His will in every detail of its details, one detail dragged its fellow to be drawn after His will in all of them, since it is good.

הִנֵּה אַחֵר כֶּף כְּשֶׁהִכִּיר אֲשֶׁר הָרָצוֹן מוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם וְהַשִּׁכָּל הוּא טוֹב וְעָרֵב,

Behold, afterwards, when he recognized that the will takes him out of the world, and the intellect is good and pleasant,

אִם יַעֲשֶׂה פָּרֵט אֶחָד מִדְּרָכֵי הַשִּׁכָּל זֶה יַפְעֵל עָלָיו גַּם כֵּן אֲשֶׁר יִסְבֵּב אֶת כָּל הַפְּרָטִים לְטוֹב,

If he does one detail from the ways of the intellect, this will also act upon him, that it will cause all the details to be for good,

בְּסִפְתָּ הַחֲלֻטָּתוֹ שֶׁהָרָצוֹן הוּא רָע,

because of his decision that the will is evil,

וְהַשְׂכָּל הוּא טוֹב, וְצָרִיךְ בְּכוּלָם לְהִנְהִיג אוֹתָם בְּדַרְכֵי הַשְׂכָּל.

And the intellect is good, and one must, in all of them, lead them in the ways of the intellect.

וְהִיסוֹד הַזֶּה מְצִינוּ מִפְּרֹשׁ בַּתּוֹרָה,

And this foundation we find explicitly stated in the Torah,

אֲשֶׁר בָּעֵת שֶׁהָלַךְ אֱלִיעֶזֶר לְבַחֵן אֶת רִבְקָה אֵצֶל הַבְּאֵר אִם הִיא צַדִּיקָה אִם לֹא,

that at the time Eliezer went to test Rivka at the well, whether she was a tzadekes or not,

בָּחַן אוֹתָהּ בְּדָבָר קָטָן, אֲשֶׁר לְכַאוּרָה הִרְבֵּה תַמְהִים אֵיךְ בָּנָה עַל הַפְּעֻלָּה הַזֹּאת,

He tested her with a small thing, about which, seemingly, many are astonished how he built upon this action,

כִּי אוֹתָהּ הֹכַחְתָּ לְיִצְחָק, וְעוֹד שָׂמָא עֲשֵׂתָהּ הַפְּעוּלָה מִשּׁוּם כִּיסוּפָא אוּ מִשּׁוּם כְּבוֹד.

For you proved her to Yitzchak, and furthermore, perhaps she performed the action because of shame or because of honor.

וְעוֹד שֶׁאֵפְלוּ עֲשֵׂתָהּ בְּאַמֶּת מִפְּנֵי מָה סָמַךְ שֶׁהִיא בְּכָל הַמִּדּוֹת כָּלָם כָּךְ מוֹשְׁלָמָת,

And furthermore, even if she truly did it, why did he rely that she is so perfect in all the middos, all of them?

שָׂמָא דוֹקָא הִיא בְּעֵלִית מַעֲלָה בְּמִדַּת הַטֹּבָה,

Perhaps specifically she possesses a high level in the attribute of doing good,

אָבֵל בְּמִדָּה אַחֶרֶת חָסֵר לָהּ הַשְּׁלֵמוֹת לְגַמְרִי,

But in another measure, the perfection is completely lacking for it,

וּמֵאַיִן הִכִּיר בְּאַמֶּת אֲשֶׁר יֵשׁ לָהּ תִּקּוּן הַמִּדּוֹת?

And from where did he truly recognize that she has the rectification of character traits?

אָמְנָם אִם נִבְקַשׁ לְדַעַת הַהֶבְדֵּל בֵּין הָאָדָם הַשָּׁלֵם לְהַבְלִיתִי שָׁלֵם,

However, if we seek to know the difference between the complete person and the incomplete one,

אִיפֹא מוֹנַח הַהֶבְדֵּל שֶׁלָּהֶם,

So where lies their difference,

נִמְצָא בְּזֶה, כִּי הָאָדָם הַבְּלִיתִי שָׁלֵם כְּשֶׁנִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ דָּבָר,

It is found in this, that the imperfect person, when we ask something of him,

דִּי לוֹ אִם יִתֵּן לָנוּ אֶת הַדָּבָר הַנִּשְׁאָל לְבֵד בְּכַמוּתָהּ וְאִיכוּתָהּ,

It is enough for him if He gives us the requested thing alone, in its quantity and its quality,

אָבֵל שִׁתְּבוּנוֹ הַבִּלְתִּי שְׁלֹם מִן הַשְׁאֵלָה לְדוֹן בְּדַעְתּוֹ מַעֲצָמוֹ,

But that the imperfect one should contemplate from the question to judge with his own mind, from himself,

לְהַשְׁלִים כָּל הַחֲלָקִים שֶׁאֵפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בַּפְּעֻלָּה הַזֹּאת,

to complete all the parts that it is possible to do in this action,

זֶה לֹא יִבְקֹשׁ כָּלוּם.

This will not ask for anything.

אָבֵל הָאָדָם הַשְּׁלֵם, אֲף עַל פִּי שְׁאִינוֹ מְנַח בְּהַשְׁאֵלָה כָּל כֶּךָ כִּמוֹ בְּהֶאֱפָשְׁרוֹת לַעֲשׂוֹת בַּפְּעֻלָּה הַזֹּאת,

But the complete person, even though he is not so much placed in the borrowed state as in the possibility to do this action,

הוא לֹא יִסְתַּפֵּק בְּמַלּוּי שְׁאֵלָתוֹ לְבַד,

He will not be satisfied with the fulfillment of his request alone,

אֲלָא יִשְׁקֹד לְהַשְׁלִים הַדְּבָר לְפִי הָאֲפָשְׁרוֹת,

Rather, he should strive to complete the matter according to the possibility,

וְאִם יִגְדִּיל הָאֲפָשְׁרוֹת עֲשִׂית הַדְּבָר עַל שְׁאֵלָתוֹ בְּכַמָּה וְכַמָּה חֲלָקִים שֶׁלֹּא שָׁאֵל הַשּׁוֹאֵל,

And if he will increase the possibility of doing the thing beyond his request, in many, many parts that the questioner did not ask,

הוא לֹא יִגְבִּיל פְּעֻלָּתוֹ כְּדִי לְצַאת יְדֵי הַשּׁוֹאֵל לְבַד אֲלָא רוֹצֶה לְהַשְׁלִים כָּל הַחֲלָקִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם.

He will not limit his action just to fulfill the questioner's request alone, but rather he wants to complete the entire matter with all the parts that are in it.

וְדָבָר זֶה מְצִינוֹ אֶצֶל רִבְקָה אֲשֶׁר לֹא שָׁאֵל אוֹתָהּ רַק הִגְמִיאוּנִי,

And this matter we find by Rivka, that he did not ask her, only, "Let me sip," (or "Give me a sip").

שִׁמְשָׁמְעוּתוֹ לִי לְבַד, מֵעֵט מַיִם,

whose meaning is 'for me alone, a little water,'

מִשְׁמַע מֵעֵט וְלֹא הֶרְבָּה.

It implies a little, and not a lot.

מִכְדָּד, הֵיִינוּ שֶׁלֹּא תִשָּׂאב מִים מִבְּאֵר,

from your own pitcher, meaning that you should not draw water from a well,

אֲלָא לְהַשְׁקוֹת רַק מִכְדָּד, וְהִיא הִשְׁקֵתָהּ אוֹתוֹ וְאֶת גִּמְלָיו עַד תִּמָּם,

Rather, to give drink only from your jug, and she gave him and his camels to drink until they were finished,

וְשָׁאַבָה מִן הַבְּאֵר לְזֶה הָרַבָּה מַיִם,

and she drew from the well for this much water,

וְהִשְׁלִימָהּ כָּל הַחֲלָקִים שֶׁיָּכוּלִים לְהַמְצִיא בַּהֲטָבָה הַזֹּאת,

And she completed all the parts that can be found in this improvement,

וְהִגֵּם שֶׁלֹּא שָׁאל אוֹתָהּ כָּל כָּךְ.

And even though he did not ask her so much.

וְהִנֵּה אִף שֶׁאִם לֹא הִיָּתָה מְשָׁקָה גַּם אוֹתוֹ,

And behold, even if she would not have given him to drink as well,

אוֹ אִם הִיָּתָה מְשָׁקָה אוֹתוֹ רַק כִּמוֹ שֶׁשָּׁאַל לֹא הִיָּתָה מִזֶּה רְאִיָּה אֲשֶׁר אֵינָנָה בַּעֲלַת הַטָּבָה.

Or if she would have given him to drink only as he asked, it would not have been a proof from this that she is not a doer of good.

כִּי עַל פִּי דִין כִּינּוּן שֶׁהִיָּתָה קְטַנָּה רַק בֵּת ג' שָׁנָה,

For according to halacha, since she was only a katanah, three years old,

וְיֵשׁ לוֹ הָרַבָּה עֲבָדִים אֵינָנָה מְחִיבַת לְהַשְׁקוֹתָם,

And if he has many servants, she is not obligated to give them to drink,

כִּינּוּן שֶׁיָּכוּלִים הֵם לְהַשְׁקוֹת עַצְמָם וְאֵת גַּמְלֵיהֶם,

Since they are able to water themselves and their camels,

בְּכָל זֹאת אִם הִיָּתָה מְשָׁקָה אוֹתוֹ כִּפִּי בְקִשְׁתּוֹ לְבַד לֹא הִיָּתָה רְאִיָּה בְּאֵמֶת אֲשֶׁר הִיא בַּעֲלַת מִדּוֹת דִּהְיָה אֲפָשֶׁר לוֹמַר מִשּׁוּם כִּיסוּפָה עָבְדָה.

Nevertheless, if she would have given him to drink only according to his request, it would not truly have been proof that she possessed good character traits, for it would have been possible to say that she acted due to her embarrassment.

אָבָל עַתָּה שֶׁעָשְׂתָה לְמַעַלָּה מִן בְּקִשְׁתּוֹ וְהִשְׁלִימָהּ כָּל הַחֲלָקִים בְּלִי בְקִשָּׁה,

But now that she did more than his request and completed all the parts without a request,

אִזּוֹ יֵשׁ רְאִיָּה מִזֶּה אֲשֶׁר הִיא בְּאֵמֶת בַּעֲלַת מִדּוֹת מְתוּקָנוֹת וְלֹא לְבַד בְּעִנְיַן הַטָּבָה,

So there is proof from this that she truly possesses refined character traits, and not only in the matter of doing good,

אֲלֹא גַם בְּכָל הַמִּדּוֹת כָּלָם,

Rather, also in all the midos entirely,

שֶׁאֵלְמֵלֵא עָשְׂתָה הַדְּבָר הַזֶּה מִשּׁוּם כִּיסוּפָא,

for if she had not done this thing because of shame,

הַמִּדּוֹת יֵשׁ לָהּ גְבוּלִין, וְלִפִּי גְבוּל הַכִּיסוּפָא כֵּן יִגְבּוּל אֶת פְּעֻלָּתוֹ,

The middos, they have boundaries, and according to the boundary of the yearning, so too will one bound his action,

וְהָיָה דִּי לָהּ לַעֲשׂוֹת רַק לְמַלֵּא שְׂאֵלָתוֹ לְבַד,

And it would be enough for her to do only to fulfill his request alone,

וְעַכְשִׁיו שֶׁעָשְׂתָה יוֹתֵר מִגְבוּלֵי הַמִּדּוֹת,

And now that she has done more than the boundaries of the middos,

יֵשׁ לָנוּ מִזֶּה רְאִיָּה אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה מִטַּעַם הַמִּדּוֹת,

From this we have a proof that she did not do it because of the middos,

אֲלֵא מִטַּעַם הַשְּׁלֵמוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה עָלָה בְּיָדָהּ לְהַשְׁלִים אֶת כָּל הַחֻלְקִים.

Rather, it is for the sake of completeness, and through this, she succeeded in completing all the parts.

וְלִזֶּה יֵשׁ לָנוּ רְאִיָּה אֲשֶׁר הִיא מְתַקֶּנֶת בְּכָל הַמִּדּוֹת גַּם כֵּן,

And for this we have a proof, that it is perfected in all the midos as well,

כִּי לוֹלֵא הָיְתָה חֲסֵרָה בְּכָל הַמִּדּוֹת מִנֵּין בָּא לָהּ הַשְּׁלֵמוֹת כָּאֵן?

For if it was not lacking in all the middos, from where would the shleimus come to it here?

כִּי הַשְּׁלֵמוֹת לֹא יָכוֹל לְהִמָּצֵא בְּפֶרֶט אֶחָד מִטַּעַם כִּי הַמִּדּוֹת תְּלוּיִם זֶה בְּזֶה,

For perfection cannot be found in one detail, because the middos are dependent one upon the other,

וְאִם הָיְתָה חֲסֵרָה בְּשֶׁאֶר הַמִּדּוֹת גַּם כָּאֵן הָיְתָה צְרִיכָה לְחֲסֹר בַּמִּדָּה הַזֶּה.

And if it was lacking in the other middos, also here it would need to be lacking in this middah.

וְכֵינֵן שֶׁרְאִינוּ אֲשֶׁר פֶּה הַשְּׁלִימָה, יֵשׁ לָנוּ רְאִיָּה אֲשֶׁר כִּמוֹ שֶׁעָשְׂתָה פֶּה כֵּן הִיא בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל הַמִּדּוֹת.

And since we have seen that here she completed, we have proof that just as she did here, so she is in every place and in all the character traits.

וְלָכֵן בָּנָה אֱלִיעֶזֶר עַל פְּעֻלַּת הַהֶטֶבָה הַזֹּאת כִּי הִיא מְתַקֶּנֶת בְּמִדּוֹתָיו.

And therefore Eliezer built upon this act of kindness, for it was perfected in his character traits.

וְלָכֵן הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת מִדּוֹתָיו אֵין לוֹ לְבַלְבֹּל דַּעְתּוֹ בַּהֲשֹׂאֵלָה אִיךָ יִתְכַּן לְתַקֵּן כָּלֶם בְּפַעַם אַחַת,

And therefore, a person who wants to fix his character traits should not confuse his mind with the question of how it is possible to fix them all at once,

אַלֵּא יִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת זֶה אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּיָכָלְתּוֹ בְּכָל פְּעֻלָּה שֶׁהוּא עֹמֵד אַצְלָהּ לְהַשְׁלִימָהּ בְּכָל
הַחֲלָקִים שֶׁיֵּשׁ לָהּ,

Rather, he should strive to reach this perfection, that it should be within his ability, in every action that he stands by it, to complete it
in all the parts that it has,

הֵן בְּסוּר מֵרַע וְהֵן בַּעֲשֵׂה טוֹב,

Both in turning away from evil and in doing good,

וּבְזֶה יָבוֹא מִהַפְּרָט לְכָל הַכָּלָל כּוּלּוֹ בְּדֶרֶךְ גְּרִירָה וְהִסְתַּבְּכוּת.

And with this, he will come from the particular to the entire general whole, by way of being drawn and entangled,

וְלֹא שֶׁיָּבוֹא לוֹ מִמִּילָא בְּלִי שׁוּם הַשְׁתַּדְּלוּת,

And not that it should come to him automatically, without any effort whatsoever,

אַלֵּא יִהְיֶה לוֹ מִדָּה שֶׁיַּדַּע מִפְּעֻלָּה זֹאת אֵיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל הַתּוֹרָה כָּלָהּ,

Rather, he should have a measure, that from this one action he will know how to do the entire Torah, all of it,

וְהַפְּרָט הַזֶּה יִסְמַע לוֹ גַּם בִּיכָלֶת לְהֵלֵךְ בְּכָל הַכָּלָל כְּלוֹ בְּדֶרֶךְ גְּרִירָה וְהִסְתַּבְּכוּת,

And this detail will also help him in the ability to walk through the entire general principle in a way of being dragged and entangled,

כִּי מִי שֶׁיָּכוֹל פֹּה יִכּוֹל גַּם כֵּן בְּכָלָם.

For one who can here, can also with all of them.

וְזֶהוּ מֵה שֶׁבָּא הַגֵּר וְשָׁאַל: גְּרִינִי עַל מְנַת שֶׁתִּלְמַדְנִי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ וְכו' (שַׁבָּת ל"א).

And this is what happened when the convert came and asked: 'Convert me on condition that you teach me the entire Torah,' etc.
(Shabbos 31a).

הֵינִי שֶׁהִיָּה חֲפִץ לַדַּעַת אֵיךְ יִקַּח אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ לְקַיֵּים אוֹתָהּ בְּפַעַם אַחַת,

Meaning, that he desired to know how he could take the entire Torah, all of it, to fulfill it at one time,

וּתְבַע שְׂמִיתוֹ לוֹ דֶּרֶךְ בְּחֻלְק אֶחָד אֲשֶׁר עַל יְדֵי גִיעַ לְהַשְׁלִים כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ.

And he demanded that He give him a path in one part, through which he would come to complete the entire Torah.

וְזֶה שֶׁאָמַר "עַל רֶגֶל אַחַת", בְּאוֹר עַל חֻלְק אֶחָד,

And this is what he said, "on one foot," meaning on one part,

שֶׁיְהִיָּה הַחֻלְק הַזֶּה הָרֶגֶל לְכָל הַתּוֹרָה כְּלָהּ אֲשֶׁר אִם יוּכַל פֹּה יִהְיֶה יָכוֹל גַּם בְּכָל הַכָּלָל,

that this part should be the foot for the entire Torah, that if one can here, he will be able also in the entire general principle,

וְאָמַר לוֹ הִלֵּל: "דַּעְלָה סִנִּי לְחֻבְרָה לֹא תַעֲבִיד".

And Hillel said to him: "That which is hateful to you, do not do to your friend."

אם תקח את החלק הזה ותשלים את כל החלקים שיש בזה תוכל גם כן לקיים את כל התורה כלה,

If you take this part and complete all the parts that are in it, you will also be able to fulfill the entire Torah.

ולכן נתן לו החלק הזה לפי שכל התורה נתנה לתקן מדותיו.

And therefore He gave him this portion, because the entire Torah was given to rectify his character traits.

והיות שהמעלה היותר גדולה הוא לב טהור כמבאר (אבות פ"ב),

And since the greatest virtue is a pure heart, as explained (Avos Perek 2),

לכן בחר לו זה, ואמר ואידך זיל גמור,

Therefore, he chose this for himself, and said, "And the rest, go and learn."

היינו, וכל השאר תגמור מזה החלק לדעת איך להשלים את כלם כי כמו שתשלים כאן כל החלקים שיש בהן ותעשה אותן,

That is, and all the rest you will complete from this part, to know how to complete them all, for just as you complete here all the parts that are in them and you do them,

ויתכן שהלל למד זה ממה שאליעזר בן גמל בן בחלק אחד ובחלק הקל.

And it is possible that Hillel learned this from what Eliezer also tested in one part and in the easy part.

והרי לנו מזה שאין הדבר נעדר אם היא קל לעשותה אם לאו,

And behold, from this we see that the matter is not evaluated by whether it is easy to do or not,

אלא כל הדבר תלוי רק אם יש בה כל החלקים אם לאו.

Rather, the whole matter depends only if it has all the parts or not.

ואדרבה, יתכן שבדבר גדול לעשותה שם יעשה בשלמות אחר שהוא דבר המרגש יותר.

And on the contrary, it is possible that regarding a great matter, to do it there, he will do it with completeness, because it is a matter that is felt more.

לא כן בדבר הקל, שם הוא מביטל לגמרי את הדבר בעקרו,

Not so with a light matter; there he completely nullifies the matter in its essence,

וכל שכן מלהשתדל על כל החלקים שבה,

And all the more so from striving for all the parts within it,

ולזה דוקא בחר בדבר הקל לראות אם גם שם תשלים כל החלקים כלם.

And for this, specifically, He chose the easy thing, to see if even there you will complete all the parts, all of them.

וכה עשה גם כן הלל בזה שבחר לו המדה הזאת,

And so too did Hillel do in this, that he chose for himself this middah (character trait),

אֲשֶׁר אִם בְּהִטָּבָה יִשְׁלִים כָּל הַחִלָּקִים יִשְׁלִים גַּם כֵּן בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָהּ.

That if with improvement he will complete all the parts, he will also complete all of the entire Torah.

וּבִזְהָ נִבִּין מַה שְּׁאָמְרוּ חז"ל:

And with this we will understand what Chazal said:

בְּשָׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל לַנִּשְׁמָע יִצְתָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה מִי גִלָּה רֵז זֶה לְבָנֵי וְכו' (שְׁבַת פ"ח).

At the time that Yisrael preceded 'na'aseh' (we will do) to 'nishmah' (we will hear), a Heavenly Voice went forth and said, 'Who revealed this secret to My children?' and so on (Shabbos 88a).

רָצוּ בָּזֶה לְרַמֵּז הָיִיתָ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ כָּל כּוֹ לַעֲמֹל לְבַרֵּר אֶת מַעֲשָׂיו אִם הֵם מִתְאִימִים לְמֶרְכֶּז הָאֱמֶת,

They wished by this to hint that a person needs so very much to toil to clarify his deeds, if they are fitting for the center of truth,

וְכָל זֶה שֶׁלֹּא יַעֲמֹד עַל בְּרוּר מִדּוּתוֹ יִהְיֶה כָּל יָמָיו בְּהִתְחַלְפוֹת הַכּוֹחוֹת וּבְהִשְׁתַּמְשׁוֹת שֶׁלֹּא בְּמִקּוֹמָהּ וְשֶׁלֹּא בְּזִמְנָהּ,

And all this, that he will not stand upon the clarification of his character traits, he will be all his days in the interchange of the powers and in their use not in their place and not in their time,

וּבְחִסְרוֹן הָאִיר, וּמָהוּ וּמָתִי,

And regarding the lack of 'how,' and 'what is it,' and 'when,'

אֵין לוֹ עֲצָה אַחֶרֶת לְהִמָּלֵט מִן כָּל הַמִּדּוֹת כּוֹלָם רַק אִם יִתְקַנֵּם עַל פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה,

He has no other counsel to escape from all the middos entirely, only if he rectifies them according to the path of the Torah,

כִּי אִם יִרְצֶה לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת זֹלַת הַתּוֹרָה יִהְיֶה רַק חֲלוּפֵי יֵצֵר בִּיָּצֵר.

For if one desires to fix the middos without the Torah, it will be only a change of one yetzer for another yetzer.

וּבִכְבֵּר אָמַר הַנָּבִיא "מִרְעָה אֶל רְעָה יֵצְאוּ וְאוֹתִי לֹא יָדְעוּ".

And already the prophet said, "From evil to evil they go forth, and Me they did not know."

בְּאוֹר הָעֲנָן, אִם לֹא יִמָּסֵר הָאָדָם אֶל הַתּוֹרָה לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שְּׁדוֹרֶשֶׁת מִמֶּנּוּ יֵצֵא מִרְעָה אֶל רְעָה,

The explanation of the matter: if a person does not surrender himself to the Torah to do all that it demands of him, he will go from bad to worse,

כְּדִמּוּן הַתְּרַנָּגוּל בִּפְשָׁתוֹ אִם יוֹצִיא רֶגֶל אַחַת יִתְקַע הַשֵּׁנִי,

Like the example of the rooster in flax: if it pulls out one leg, the other will get stuck,

וְאִם יוֹצִיא הַשֵּׁנִי יִתְקַע הָרִאשׁוֹן,

And if the second one pulls out, the first one will get stuck,

לכן צריך לאחוז בדרך המביא לתקן את כל מדותיו במה שימסר לקיים כל התורה,

Therefore, one must grasp hold of the path that brings one to fix all his character traits, by what he will dedicate himself to fulfill the entire Torah,

ולהשלים כל החלקים שיש בה,

and to complete all the parts that are in it,

ובדרך זה יגיע לתקון המדות.

And through this path, he will reach the rectification of his character traits.

וזה שאמרו חז"ל בהקדמת הנעשה לנשמע,

And this is what Chazal said regarding the precedence of 'we will do' over 'we will hear',

מי גלה רז זה, אשר כל תקון המדות נכללים בזה להמסר לגמרי לכל מה שהתורה דורשת ממנו,

Who revealed this secret, that all rectification of desires is included in this: to completely surrender to all that the Torah demands of him,

וכן לחזור אחר השלמת כל החלקים בכל פעלה,

And similarly, to review after the completion of all the parts in every action,

ויתברר לו שכמו שאם יגרע חלק אחד מרצון הבורא יתן מקום למדותיו,

And it will become clear to him that just as if he diminishes one part of the Creator's will, he will give place to his own character traits,

כן גם אם יוסיף חלק אל התורה,

So too, even if he adds a part to the Torah,

גם כן הוא חסר.

That too is a deficiency.

וכן אם ישלים כל החלקים בלי גרעון ותוספות אז יבוא אל תקון המדות,

And so too, if he will complete all the parts without **כח** or addition, then he will come to the rectification of his middos,

כי לא ימצאו המדות מקום לפעל עליו,

for the middos will not find a place to act upon it,

יען כי בכל מה שעושה הוא מעיז ומבקש כל החלקים שבהן ואינו רוצה להקל מעשיו בהתרים ובפשרות,

Because in everything he does, he delves deeply and seeks out all the parts within them, and he does not want to lighten his actions with leniencies and compromises,

ומסירתו ונאמנות לבו זאת תגביהו מעלה,

And this mesirus nefesh and loyalty of his heart will elevate him upwards,

מעלה, להגיע למדרגת השלמים במדות ודעות.

An ascent, to reach the level of those who are complete in character traits and understanding.

פרשה שלמה נאמר בתורה המלמד דעת עד כמה צריך האדם להיות חזק בדעתו לקיים המצוה כמו שהיא בלי שום חשבונות,

An entire parsha is stated in the Torah, teaching us how much a person needs to be strong in his da'as to fulfill the mitzvah exactly as it is, without any calculations.

ואף שנראים לו ברורים וחדקים,

And even though they appear to him clear and strong,

אין לו לנטות אף נטיה קלה מצווי ה',

He is not to deviate even a slight deviation from the command of Hashem,

מאחר שאינם מתאימים לצווי ה' המפרש,

since they do not conform to the explicit command of Hashem,

ומלבד שנוטה בזה מדרך האמת,

And besides that he deviates thereby from the path of truth,

גם לא יעלה בידו חשבוננו כלל וכלל ותוחלתו לפעל גדולות בדרך זה לא תצליח לגמרי.

Also, his reckoning will not succeed at all, and his hope to accomplish great things in this way will not succeed completely.

WHAT TO TAKE FROM IT

To apply this, pick one mitzvah or middah and strive to fulfill it with absolute completeness, without any shortcuts or compromises, just as Hashem wants it. By dedicating ourselves to perfecting this one area, we will find that our spiritual growth in this single point will naturally draw us to perfect all other aspects of our avodah, leading us to a holistic tikkun hamiddos.